

Meereizende geesten

Harry Wegdam,
chirurg in Techiman, Ghana

beeld: Harry Wegdam

Onze coassistenten uit Nederland komen veelal uit Nijmegen en doen in Techiman een keuzecoschap van drie maanden. Ze komen altijd met z'n tweeën, omdat alleen komen een te smalle basis is voor een goed verblijf.

Met wie deel je je emotionele, medische of andere ervaringen? Wie zorgt er voor je als je ziek bent of opgenomen moet worden wegens uitdroging of malaria? Met wie breng je de vrije tijd door? En met wie doe je je onderzoekje en met wie reis je straks rond?

Meestal werkt het duo-schap zeer goed. De tweetallen komen in de regel met de KLM in Accra binnen en zetten dan de reis de volgende dag per bus voort naar Techiman, waar deze dan uiteindelijk zeven uur later voor het ziekenhuis Techiman stopt - als alles normaal verloopt. Maar soms verloopt niet alles normaal. Want het is nog steeds Afrika waarin we werken. Soms maak je als coassistent de eerste dag al wat mee, waardoor je Ghana niet licht meer vergeet.

De inzittenden van de bus wachten in Accra geduldig op het vertrek van hun STC-bus (*State Transport Corporation*) naar Tamale, zo'n tien uur verderop naar het noorden. Iedereen - inclusief onze twee co's voor Techiman - zit al tijden op zijn plaats. De bagage is al veel eerder in de daarvoor bestemde ruimte onder het passagierscompartiment gestouwd.

De buschauffeur, een Ghanees van middelbare leeftijd, is niet geheel op zijn gemak. Er lijkt wat

mis maar het blijft lang onduidelijk wat. Uiteindelijk pakt hij de microfoon, prutst wat met de aan-uitknop en zegt dat hij geen goed gevoel heeft over deze komende reis naar Tamale. De televisie aan boord heeft het ook al bevestigd, en dat is ook geen goed voorteken.

Het is vrij bijzonder om zo aan een reis te beginnen, met een chauffeur die het helemaal niet ziet zitten. Stel je even voor dat een piloot hetzelfde laat weten voor vertrek van een transatlantische vlucht. Daar zit je niet direct op te wachten.

Uiteindelijk zit er voor de chauffeur toch echt niets anders op dan te vertrekken. Dat gebeurt dan ook, zij het twee uur te laat. De bus is tien minuten onderweg en nog steeds in Accra als de motor sputtert en het voertuig uiteindelijk tot stilstand komt. Na diverse nieuwe startpogingen stapt de chauffeur uit, rommelt wat onder de motorkap, denkt aan lucht in de brandstofleiding en vraagt telefonisch hulp van het STC-station. Een uur later komt er een busje met monteurs voor de reparatie, maar ook dat vervoermiddel begeeft het - en wel in het zicht van de personenbus. De mannen moeten het laatste stuk te voet afleggen, met een zware gereedschapskist tussen zich in. Ook hier gaat overigens weer op dat voor de daadwerkelijke klus eerst het gereedschap zélf moet worden gerepareerd.

De monteurs vinden geen goede verklaring voor wat er mis is met de STC-bus. Er zit in ieder geval geen lucht in de leiding. Er wordt besloten een andere bus te laten komen. Iedereen wacht daar gelaten op. Er verstrijken weer twee uur voordat de vervangende, verse bus arriveert. Alles wordt overgeladen en iedereen zoekt een plekje. De chauffeur rijdt weg, maar na vijftien minuten hapert de motor en staat ook deze bus stil.

De versnellingspook blijkt muurvast te zitten en is niet uit de ingenomen stand te krijgen. Menigeen probeert het even, ook een van de coassistenten, die nog even dacht dat hij het de eerste dag al beter wist.

De chauffeur belt weer met het STC-station in Accra. Hem wordt verteld dat nadat iedereen de eerste bus met bagage had verlaten, deze zonder problemen startte en geen kuren meer vertoonde. Bus één staat alweer op het station: niets mis mee!

De chauffeur weet het nu zeker. Er is hier meer aan de hand dan alleen een toevallige samenloop van mankementen. Hier helpen geen monteurs. Er zijn bovennatuurlijke krachten aan het werk.

Hij pakt de microfoon van de stilstaande bus en vraagt vriendelijk, doch dringend of er iemand in de bus zit die menselijk haar of nagels bij zich draagt van een dode uit Accra om dat traditioneel bij te zetten in de *home town* in het noorden. Want zoiets moet het zijn: er zijn hier meereizende geesten in het spel, anders is dit niet te verklaren. Hij verzoekt degene die dat betreft zijn bagage te pakken en de bus te verlaten. Iedereen kijkt iedereen aan en tenslotte blijven vele ogen gevestigd op drie mensen, gezien hun kleding, duidelijk afkomstig uit het noorden. Aanvankelijk geven ze geen krimp. De chauffeur verzoekt vervolgens iedereen de bus te verlaten en tot Allah of God te bidden voor hulp. De moslims aan de ene kant van de weg in hun gebedshouding en de christenen, waaronder ook de aanwezige blanken, aan de andere kant hand in hand luid biddend met hetzelfde doel. De drie

noorderlingen bidden ook mee, maar zien er wat bedrukt uit en overleggen verholen tijdens het gebed. Sommige passagiers maken al aanstalten om hun reis onafhankelijk voort te zetten. Als ook de drie noordelingen om hun bagage vragen en de plek met een taxi verlaten, reageert iedereen duidelijk opgelucht.

De chauffeur gaat vervolgens in zijn stoel zitten, start de motor en schakelt de pook zonder enige weerstand naar alle versnellingen en roept 'Eheeeeeh!' Iedereen die nog over is, stapt in. Techiman wordt precies zeven uur later bereikt, zonder een enkel probleem. De co's arriveren weliswaar vier uur later dan verwacht, maar wel met na een dag al een bijzondere ervaring en een verhaal rijker. Dat belooft wat voor ze, met een verblijf van drie maanden in Ghana in het vooruitzicht.

Jouw verhaal in het boek Co-ervaring?

Veel co-assistenten maken tijdens de coschappen hun uiteindelijke beroepskeuze. Vaak is een handvol ervaringen hierbij bepalend. Soms is zelfs één gebeurtenis zo indrukwekkend dat deze iemands keuze radicaal verandert, of juist bevestigt. Deze 'co-ervaringen' willen we graag bundelen en uitgeven in het boek *Co-ervaring*.

**Heb jij zo'n ervaring die je graag wilt laten uitgeven?
Doe dan mee aan deze Arts in Spe verhalenwedstrijd!**

Beschrijf in maximaal 750 woorden de gebeurtenis die jouw keuze sterk heeft beïnvloed, in positieve of negatieve zin. Als je wilt, kan de redactie je helpen met tips en adviezen. Uiteindelijk zal een deskundige jury bepalen welke verhalen in het boek worden opgenomen.

Altijd prijs

Alle inzenders worden uitgenodigd voor de prijsuitreiking, die begin november plaatsvindt. Daar krijg je een exemplaar van het boek *Emma, dagboek van een medisch student*. Als jouw verhaal wordt geselecteerd voor *Co-ervaring*, krijg je ook hiervan een exemplaar. Het winnende verhaal zal bovendien worden geplaatst in de novemberuitgave van Arts in Spe. Daarnaast worden ook de drie beste verhalen beloofd:

Eerste prijs: € 500,-
Tweede prijs: € 250,-
Derde prijs: € 125,-

De ingezonden verhalen dienen mogelijk als basis voor nieuwe afleveringen van de tv-serie 'De Co-assistent'

Kijk ook op www.artsinspe.nl.

Belangrijkste voorwaarden

- Deelname alleen door co-assistenten en arts-assistenten.
- Maximaal 750 woorden per inzending.
- Deadline: 1 juli 2008.
- Vraag voor deelname het reglement op via zjm@zuidencom.nl.

Jury

Joost Visser (voorzitter), adjunct-hoofdredacteur Medisch Contact en Arts in Spe
Janneke Kuijken, opleidingsdirecteur geneeskunde Leids Universitair Medisch Centrum
Jan Borleffs, pro-decaan onderwijs en opleidingen Rijksuniversiteit Groningen
Monique Heeren, student geneeskunde en lid van het Studentenplatform van de KNMG

Co-ervaring wordt uitgegeven door Van Zuiden Communications BV, onder redactie van Melanie Meijer.

verhalenwedstrijd

powered by *knmg*